

ÇUKUROVA'DA TOPRAK TASARRUFU VE YABANCI TEBAANIN BU KONUDAKİ FAALİYETLERİ (1839-1914)

Şerife YORULMAZ*

Bildiri Özeti

19. yüzyılda Çukurova bölgesinin Osmanlı İmparatorluğu içindeki ekonomik-tarımsal değeri, sadece İmparatorluk için değil dünya ticareti için de büyük önem kazanmıştır. Bu süreçte bölge topraklarının işlenebilir hale getirilmesi, bataklıkların kurutulması vs. önemli çalışmalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bölgede 1830'lerden itibaren pamuk üretiminin giderek arttığı ve dolayısıyla tarımsal sanayinin gelişmeye başladığı bilinmektedir. Geniş ve verimli bu toprakların tasarrufu ve mülkiyeti konusu ise doğal olarak devletin bu konudaki hukuki mevzuatına uygun olarak şekillenmiştir.

Osmanlı topraklarında yabancıların (ecnebilerin) toprak mülkiyeti edinmeleri 1867'ye kadar yasaktı. Yabancıların Tanzimat döneminden itibaren gayrimeşru yollarla mülk edinme çabaları dikkat çekmektedir. Ancak 1867'den itibaren Ege ve Çukurova bölgesi gibi geniş ve verimli alanlarda ciddi faaliyetlere giriştikleri görülmektedir. Bu bildiriye Adana, Tarsus ve Mersin başta olmak üzere Çukurova'da özellikle yabancıların toprak mülkiyeti ve tasarrufu konusu üzerinde durulacaktır. Bu konuda özellikle çiftlikler konusu ele alınacaktır.

LAND SAVING ON ÇUKUROVA AND THE ACTIVITIES OF FOREIGNERS ABOUT THIS ISSUE (1839 - 1914)

Abstract

Economic-agricultural value of Çukurova region which located on Ottoman Empire gained the significant importance not only for the empire but also world

* Prof. Dr. Mersin Üniversitesi, Fen - Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü